

Põhja-Kiviõli põlevkivikarjääri korrastamistingimuste muutmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 81 lõike 3 ning tuginedes KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING taotlusele, *XX.XX.XXXX esitatud kohaliku omavalitsuse, XX.XX.XXXX esitatud Riigimetsa Majandamise Keskuse ja XX.XX.XXXX esitatud Riigi Kaitseinvesteeringute keskuse arvamusele, otsustan:*

1.1. Muuta OÜ KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING kaevandamisloa nr KMIN-045 kaevandatud maa korrastamisprojekti korrastamistingimusi seoses Vabariigi Valitsus 22.08.2025 korraldusega nr 151 kehtestatud Põhja-Kiviõli põlevkivikarjääris kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu territooriumil järgmiselt:

1.1.1. Põhja-Kiviõli põlevkivikarjääri korrastatud maa sihtotstarve:

1.1.1.1. Korrastatud maa sihtotstarve määratakse vastavalt maakatastriseadusele.

1.1.1.2. Kaevandatud maa korrastada metsamaaks ja tehisveekogu ning transpordi-, tootmis- ja ärimaaks.

1.1.2. Põhja-Kiviõli põlevkivikarjäär korrastada kogu alal tehniliselt ning metsamaaks planeeritaval alal ka bioloogiliselt.

1.1.3. Tehnilise korrastamise raames uute pinnavormide nõlvade ja kaevandatud maa kujundamise nõuded:

1.1.3.1. Korrastatud ala reljeef ja pinnavormid peavad olema moodustatud nii, et karjääri külgede nõlvused väldiks varingud, lihked ja erosioon. Nõlvad ei tohi olla järsumad, kui nõlva moodustava materjali looduslik varisemisnurk.

1.1.3.2. Sisepuistangute transporditransseede kaldenurk ei tohi olla üle 30°, mis kindlustab vaba juurdepääsu transeedi täitvale veekogule ja väldib nõlva erosiooni.

1.1.3.3. Tagada tuleb, et korrastatud ala ei kujutaks oma iseärasusest tulenevalt ohtu seal liikuvatele inimestele ja loomadele ning maastiku üldilme oleks esteetiliselt vastuvõetav.

1.1.3.4. Metsamaaks planeeritud alal peab projekteerima nii, et põhjavesi ei tõuse kõrgemale, kui 0,7 m sügavuseni maapinna madalamast kohast.

1.1.3.5. Puistangute tasandamisel tuleb ette näha teedevõrk, mis ühendatakse mäeeraldisest välja jääva teedevõrguga. Rajatav teedevõrk tuleb planeerida puistangu tasandamise käigus, tingimata aga enne bioloogilist korrastamist. Teedevõrk, mis tulevikus jääb metsa hooldamiseks tuleb kooskõlastada Riigimetsa Majandamise Keskusega (RMK).

1.1.4 Bioloogiline korrastamine tuleb teostada metsamaaks planeeritud alal:

1.1.4.1. Bioloogilisele korrastamisele eelneb tehniline korrastamine ja enne haljastuse rajamist tuleb korrastatav maa siluda.

1.1.4.2. Metsa rajamisel kasutada ka lehtpuid (nt arukask).

1.1.4.3. Bioloogilisel korrastamisel kahel pool kõiki teid on vajalik moodustada lehtpuudest (nt kask) tuleohutusvööndid kogulaiusega 30 m.

1.1.5. Tehisveekogude kujundamisel tuleb arvesse võtta:

1.1.5.1. Tasandada ja puhastada planeeritav veekogu põhi ning tasandada veekogu nõlvad .

1.1.5.2. Tehisveekogude valdav sügavus peab olema üle 2 meetri.

1.1.5.3. Kaldaperv peab olema vähemalt 2 meetrit lai ja kuni 1,0 meetrit kõrgemal veetaseme oodatavast maksimaalsest seisust.

1.1.5.4. Kui kallast metsastatakse, siis on soovitatav jätta veekogule avatud vaatega lagendikke.

1.1.5.5. Veekogusse tuleb rajada madalaveelisi kõrkja ja pilliroo kasvualasid, pindalaga vähemalt 5...7% veekogu pindalast.

1.1.6. Mäeeraldise ja selle teenindusmaa piiridesse kuuluvalt alalt tuleb likvideerida kõik keskkonnaohtu ja ala hilisematele kasutajatele ohtu kujutada võivad seadmed ja ehitised.

1.1.7. Põhja-Kiviõli põlevkivikarjääri kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu territooriumiga kattuva ala korrastamise osas võib teha Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse nõuete järgi korrastamisprojekti rakendamisel muudatusi. Tehtavad muudatused ei tohi teha mööndusi ohutust (sh keskkonnaohutust) puudutava korrastuse osas.

1.1.4 Põhja-Kiviõli alal põlevkivikarjääri kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu territooriumi alal tuleb teostada tehnoloogiline korrastamine vastavalt varasemalt kinnitatud korrastamistingimuste aluse koostatud ja korrastamisprojektile ja projekti lisadele.

1.2. Käesolev dokument tühistab Keskkonnateenistuse poolt 06.04.2006 kirjaga nr 32-9-1/3507 antud keskkonnavalua nr KMIN-045 korrastamistingimuse nõuded.

2. ASJAOLUD

KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING (registrikood 12453072, aadress Turu tn 3, Kiviõli linn, Lüganuse vald, Ida-Viru maakond, Eesti, edaspidi ka loa omanik) omab Põhja-Kiviõli põlevkivikarjääri maavara kaevandamiseks antud keskkonnavalua nr KMIN-045 kehtivusajaga 06.09.2003 - 18.07.2028.

KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING esitas 30.12.2025 kirjaga nr. 2-1/99 Eesti Põlevkivimaardla Põhja-Kiviõli põlevkivikarjääri (keskkonnavalua nr KMIN-045) korrastamissuuna ja -tingimuste muutmise taotluse (registreeritud keskkonnaotsuste

infosüsteemis KOTKAS (edaspidi KOTKAS) 30.12.2025 numbriga DM-134898-1). Taotluse juurde oli lisatud maapõueseadus § 66 lg 3 p 4 ja § 81 lõige 5 järgse maaomaniku ja kohaliku omavalitsuse kooskõlastus. Korrastamissuund muudeti Põhja-Kiviõli põlevkivikarjääri keskkonnaloal Keskkonnaameti 05.02.2026 korraldusega nr DM-134898-2.

Keskkonnaluba nr KMIN-045 (kehtivusajaga kuni 18.07.2028) alusel kaevandab KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING Eesti põlevkivimaardla Põhja-Kiviõli uuringuvälja Põhja-Kiviõli põlevkivikarjääris (registrikaart nr 30) põlevkivi.

Põhja-Kiviõli põlevkivikarjääri mäeeraldis paikneb Ida-Viru maakonna, Lüganuse valla Varinurme küla territooriumil. Mäeeraldise pindala on 153,91 ha ja kaitise ehk mäeeraldise teenindusmaa pindala on 275,45 ha.

Keskkonnaloale kantud korrastamise suunaks on metsamaa ja tehisveekogu ning transpordi-, tootmis- ja ärimaa.

Keskkonnaministeeriumi Ida-Virumaa Keskkonnateenistus on 06.04.2006 kirjaga nr 32-8-1/3507 väljastanud korrastamistingimused Põhja-Kiviõli põlevkivikarjääri.

OÜ J. Viru Markseideribüroo koostas 2006 a. Põhja-Kiviõli põlevkivikarjääri korrastamise projekti (edaspidi põhiprojekt).

Keskkonnaministeeriumi kantsler algatas 13.10.2011. a kirjaga nr 12-11/7066-2 kaevandamise lõpetamise kohta keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH). KMH aruande koostas OÜ Inseneribüroo STEIGER „Kiviõli Keemiatööstuse OÜ Põhja-Kiviõli põlevkivikarjääri sulgemise keskkonnamõju hindamise aruanne“ töö nr 14/1260, mis kiideti heaks keskkonnaministri 11.11.2014. a kirjaga nr 11-2/13/7157-4.

KMH -st tulenevalt täiendati korrastamisprojekti 2015. aastal OÜ Inseneribüroo STEIGER täiendas põhiprojekti lisaga 1 (edaspidi põhiprojekti lisa 1). Põhiprojekti lisa 1 vastas täies mahus korrastamise projekti nõuetele.

2021. aastal OÜ Inseneribüroo STEIGER täiendas põhiprojekti lisa 1 lisaga 2 (edaspidi põhiprojekti lisa 2). Lisa 2 koostamine oli tingitud situatsiooni muutusest Põhja-Kiviõli põlevkivikarjääri mäeeraldisel.

Vabariigi Valitsuse 22.08.2025 korraldusega nr 151 „Kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu osaline kehtestamine Pärnu 1 ala ja Põhja-Kiviõli ala osas“ kehtestatud riigi eriplaneeringu alusel planeeritakse rajada keskkonnaloa nr KMIN-045 territooriumile kaitsetööstuspark.

Seoses Kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu kehtestamisega muudeti Põhja-Kiviõli põlevkivikarjääri keskkonnaloal Keskkonnaameti 05.02.2026 korraldusega nr DM-134898-2 korrastamise suunda.

Kaitsetööstuspargi alale ei ole kavandatud metsa, mis oli kavandatud korrastamisprojekti ja selle lisades. Sellel põhjusel eemaldatakse bioloogilise korrastamise nõue keskkonnaloaga kattuva kaitsetööstuspargi territooriumi alal, mis ühtlasi võimaldab kiiremini planeeritava territooriumi ala korrastatuks tunnistamist.

3. KAALUTLUSED

3.1. Õiguslik alus

Maapõueseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 80 lg 1 ja § 81 alusel peab kaevandamisloa omaja kaevandatud maa korrastama tehnoloogia seisukohalt otstarbekal ajal. Kaevandatud maa korrastatakse kaevandatud maa korrastamise projekti (edaspidi *korrastamisprojekti*) alusel. Korrastamisprojekti koostamise korraldab kaevandamisloa omaja Keskkonnaameti esitatud korrastamistingimustest lähtuvalt. Korraldusega esitab Keskkonnaamet kaevandamisloa omajale korrastamistingimused, lähtudes keskkonnamõju hindamise soovitudest (juhul kui see on hinnatud), kaevandamisloale kantud korrastamise suunast, maaomaniku ja kohaliku omavalitsuse arvamusest. Lisaks Keskkonnaameti poolt esitatud korrastamistingimustele, tuleb korrastamisprojekti koostamisel lähtuda MaaPS § 81 lg 9 sätestatud nõuetest.

Antud korraldusega antakse uued korrastamistingimused tulenevalt korrastatava ala kattuvusest planeeritava kaitsetööstuspargi territooriumiga. Keskkonnaametile esitatud ja Keskkonnaameti poolt rakendamise nõusoleku saanud korrastamisprojekti alusel tuleb teostada tehnoloogiline korrastamine.

MaaPS § 84 lg 2 kohaselt tuleb kaevandatud maa korrastada enne kaevandamisloa kehtivuse lõppemist. Kaevandamisluba nr KMIN-045 kehtib kuni 18.07.2028.

MaaPS § 81 lg 5 kohaselt küsib Keskkonnaamet korrastamistingimuste kohta maaomaniku ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvamust.

Vastavalt haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) § 40 lg-le 1 peab haldusorgan enne haldusakti andmist andma menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet küsis MaaPS § 81 lg 5 ja HMS § 40 lg 1 alusel xx.xx.2026 kirjaga nr DM-135765-1 kohaliku omavalitsuse üksuse (Lüganuse Vallavalitsus) ja maaomaniku (Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus) arvamust Põhja-Kiviõli põlevkivikarjääri korrastamistingimuste muutmiseks, arvamuse andmise tähtajaga hiljemalt 30 päeva jooksul kirja saamisest.

Lüganuse Vallavalitsus ja Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus *esitasid /ei esitanud seisukohti.*

Vastavalt haldusmenetluse seaduse § 40 lõikele 1 peab haldusorgan enne haldusakti andmist anda menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet edastas xx.xx.2026 kirjaga nr DM-135765-1 korrastamistingimuste osalise muutmise eelnõu KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING arvamuse andmiseks.

KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING *nõustus/ei nõustunud* seatud tingimustega.

3.2. Keskkonnamõju hindamine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 6 lõike 2 punkti 2 ja § 27 lõike 1 kohaselt annab Keskkonnaamet eelhindangu selle kohta, kas kaevandatud maa korrastamisel on oluline keskkonnamõju. KeHJS § 2² sätestab, et keskkonnamõju on oluline, kui see võib eeldatavalt ületada mõjuala keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandit või vara.

KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” (edaspidi *määrus*). Kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lõike 1 loendisse ja KeHJS § 3, § 6, § 11 lõigete 3 alusel ei ole keskkonnamõju hindamise algatamine kohustuslik. Samas § 3 punkt 12 järgi on vaja pealmaakaevandamisega rikutud maa korrastamine suuremal kui 25 hektari suurusel alal teostada keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, mille järel KeHJS § 11 lõigete 4 alusel on vajalik eelhindamine ning keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kaalumine.

Keskkonnaministeeriumi kantsler algatas 13.10.2011. a kirjaga nr 12-11/7066-2 kaevandamise lõpetamise kohta keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH). KMH aruande koostas OÜ Inseneribüroo STEIGER „Kiviõli Keemiatööstuse OÜ Põhja-Kiviõli põlevkivikarjääri sulgemise keskkonnamõju hindamise aruanne“ töö nr 14/1260, mis kiideti heaks keskkonnaministri 11.11.2014. a kirjaga nr 11-2/13/7157-4. Antud KMH tulemuste alusel täiendati korrastamise põhiprojekti lisaga 1, mida täpsustati hiljem lisaga 2.

Käesoleval juhul võtame korrastamisel aluseks korrastamisprojekti, millele jaoks on teostatud keskkonnamõju hindamine. Korrastamisprojektist jäetakse välja tegevused mis lähevad vastuollu Vabariigi Valitsuse 22.08.2025 korraldusega nr 151 „Kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu osaline kehtestamine Pärnu 1 ala ja Põhja-Kiviõli ala osas“ kehtestatud riigi eriplaneeringu teostamisega. Antud eriplaneeringu osas teostati KSH, mis käsitles mõjuhindangut ka Põhja-Kiviõli põlevkivikarjääri territooriumil kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu alal.

KeHJS § 11 lg 6² kohaselt jätab otsustaja eelhindangu andmata, kui kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise aruande heakskiitmisest või nõuetele vastavaks tunnistamisest või

sellise strateegilise planeerimisdokumendi, millele on tehtud keskkonnamõju strateegiline hindamine, kehtestamisest ei ole möödunud rohkem kui neli aastat ning asjaolud ei ole olulisel määral muutunud ja otsustajal on tegevusloa andmiseks piisavalt teavet.

Tulenevalt eelnevast ei ole vajalik koostada keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnangut Põhja-Kiviõli põlevkivikarjääri korrastamistingimuste muutmisel.

VAIDLUSTAMINE

Korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.